

Sygn. akt I C 566/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2019 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Izabela Kosińska-Szota

Protokolant: stażysta Kamila Kupiec

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2019 roku w Kłodzku

na rozprawie

sprawy z powództwa L. L.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w K.

o zapłatę 40 000 zł

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda L. L. na rzecz strony pozwanej Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w K. kwotę 3 600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód L. L. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa - Zakładu Karnego w K. kwoty 40 000 zł wskazując na nieprzestrzeganie przez pozwanego warunków osadzenia oraz socjalnych, które gwarantują umowy międzynarodowe. Powód podał, że w pozwanej jednostce występowało przeludnienie, brak odpowiedniego oświetlenia, brak ciepłej wody, brud i zarobaczenie, nieodpowiednie wyżywienie oraz remont w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności. Zdaniem powoda, fakt odbywania przez niego kary pozbawienia wolności nie pozbawia go choćby części praw obywatelskich prawa do humanitarnego jej odbycia.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew strona pozwana wskazała, że żądanie powoda jest lakoniczne i nie poparte żadnymi dowodami. Strona pozwana przyznała, że powód przebywał w Zakładzie Karnym w K. od 25 lipca 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r. i w tym okresie nie składał żadnych skarg ani wniosków, nie zapisywał się na rozmowy z Dyrektorem jednostki. Strona pozwana podniosła, że od 6 grudnia 2009 r. przeludnienie w ZK K. zostało zlikwidowane i cela w okresie pobytu powoda nie była przeludniona, oświetlenie było prawidłowe, a żarówki wypalone sukcesywnie wymieniane. Ponadto podała, że w okresie remontu warunki prawidłowego osadzenia były zachowane, doprowadzana była wówczas do cel ciepła woda, co nie było obowiązkiem jednostki. Odnośnie zabrudzenia i zarobaczenia cel strona pozwana wskazała, że zarzuty powoda są nieprawdziwe, zgłoszenia uwag przez osadzonych można dokonywać codziennie, a ZK K. ma podpisana stałą umowę na usługi deratyzacyjne i dezynsekcyjne. Strona pozwana wskazała również, że powód otrzymywał dietę lekkostrawną, a jadłospisy są kontrolowane przez służbę medyczną. Strona pozwana zwróciła uwagę, że powód w pozwie nie opisuje żadnych konkretnych zdarzeń, które miały miejsce w ZK K. i skutkowały jakkolwiek szkodą.

W piśmie procesowym z dnia 11 października 2018 r. powód podniósł, że pobyt w ZK K. skutkował pogorszeniem jego stanu zdrowia i kondycji psychicznej., gdyż warunki osadzenia potęgowały uciążliwości związane pozbawieniem wolności. Ponadto wskazał na brak dostępu do telefonu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód L. L. przebywał w Zakładzie Karnym w K. od 25 lipca 2017 r. do 30 sierpnia 2017 r. w pawilonie B, na oddziale VII w celi nr 11, zaś od 30 sierpnia 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r. w celi nr 9.

Dowód: przeglądarka historii rozmieszczenia - k.44

W czasie pobytu powoda w pozwanej jednostce światlenie było w stanie dobrymi bardzo dobrym, zużyte żarówki były niezwłocznie wymieniane na nowe. Jednostka penitencjarna nie była zobowiązana do zapewnienia dostawy ciepłej wody do cel mieszkalnych w sytuacji, gdy infrastruktura zakładu nie była do tego przystosowana. W ostatnich latach przeprowadzono remonty i obecnie w każdej celi w jednostce jest zapewniony dostęp do bieżącej ciepłej wody. Cele mieszkalne były dobrym i bardzo dobrym stanie. Jednostka posiadała podpisaną umowę na usługi deratyzacyjne i dezynsekcyjne. Prowadzony był monitoring w tym zakresie i w sytuacji pojawienia się jakichkolwiek insektów były one niezwłocznie zwalczane.

Dowód: notatka służbowa - k.45

W czasie pobytu powoda w ZK K. była przeprowadzona dezynsekcja.

Dowód: zeznania powoda - k.81 verte

W celi były zapewnione środki czystości. Powód nie sprzątał celi, ponieważ należał do grupy grypsującej, a sprząтали niegrypsujący.

Dowód: zeznania powoda - k.81

W okresie pobytu powoda w Zakładzie Karnym w K. przebywał on na diecie lekkostrawnej.

Dowód: wydruk przeglądarki wyżywienia osadzonych - k.46

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 102 pkt 1 i 10 k.k.w. skazany ma prawo w szczególności do odpowiedniego ze względu na zachowanie zdrowia wyżywienia, odzieży, warunków bytowych, pomieszczeń oraz świadczeń zdrowotnych i odpowiednich warunków higieny, składania wniosków, skarg i próśb organowi właściwemu do ich rozpatrzenia oraz przedstawiania ich, w nieobecności innych osób, administracji zakładu karnego, kierownikom jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, sędziemu penitencjarnemu, prokuratorowi i Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o dowdowy zaoferowane przez stronę pozwaną, natomiast zeznania powoda nie zostały poparte żadnymi dokumentami i w kontekście dokumentów przedstawionych przez stronę pozwaną budzą one wątpliwości.

Powód nie zawnioskował żadnego dowodu na okoliczność udowodnienia podniesionych twierdzeń, a o swoich prawach i obowiązkach procesowych został pouczony w zawiadomieniu z 4 października 2018 r. które doręczono mu 10 października 2018 r.

Słusznie wskazał strona pozwana w odpowiedzi na pozew, że w czasie pobytu powoda w ZK K. nie wnosił on żadnych skarg i wniosków, nie zgłaszał uwag co do kwestii ani przeludnienia, ani podawanej mu żywności, stanu cel. Z

uzasadnienia pozwu wynika, że powód żąda odszkodowania 40 000 zł powołując się na nieprzestrzeganie przez stronę pozwaną norm prawa międzynarodowego, unijnego w zakresie warunków, w jakich wykonywana jest kara pozbawienia wolności.

Z ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że powód w okresie jego osadzenia w Zakładzie Karnym w K. nie przebywał w celach tzw. przeludnionych. W myśl art.110 § 1 k.k.w. skazanego osadza się w celi mieszkalnej wieloosobowej lub jednoosobowej. W § 2 tego art. wskazano, że powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, wynosi nie mniej niż 3 m². Cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterekowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy.

Z zeznań powoda nie wynika ani powierzchnia celi, a jedynie, iż przebywało w niej 5 osób i w jaki sposób była wyposażona. Żaden przepis nie określa, że powierzchnia celi powinna wynosić minimum 3 m² na jednego osadzonego po odliczeniu powierzchni zajmowanej przez sprzęt stanowiący wyposażenie celi. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie I CSK 289/12 wskazano, iż przyjęcie, że przeludnienie w celi zawsze prowadzi do naruszenia godności byłoby równoznaczne z odrzuceniem możliwości uwzględnienia jakichkolwiek innych, występujących w konkretnej sprawie, okoliczności i z nieuzasadnionym pozbawieniem sądu swobody jurysdykcyjnej. Przesłanką przyznania zadośćuczynienia jest - zgodnie z art. 448 k.c. - doznanie przez osadzonego krzywdy; jej ustalenie i ocena rozmiaru należy do sądu orzekającego, uwzględniającego wszystkie okoliczności konkretnej sprawy. Powód jednak nie wykazał, iż przebywał w takiej celi, natomiast strona pozwana wskazała, że od grudnia 2009 r. przeludnienie u niej nie występowało.

Podobnie ocenić należy kwestie dotyczące dostępu do ciepłej wody w celi. Przede wszystkim wskazać należy, że powód przebywał w zakładzie karnym w ramach odbywania kary pozbawienia wolności i w związku z orzeczeniem takiej kary wiązały się dla niego określone dolegliwości wynikające z obowiązujących przepisów prawa, nie tylko określonych w kodeksie karnym wykonawczym, Przepisy ani k.k.w., ani rzeczonoego rozporządzenia nie przyznają osadzonym w zakładach karnych prawa do ciepłej wody, na co zwróciła uwagę strona pozwana, lecz w powołanym wyżej przepisie mowa jest o zapewnieniu odpowiednich warunkach higieny. Należy pamiętać o tym, że w zakładzie karnym nie można każdemu z osadzonych zagwarantować takich samych warunków jak w domu, co jest oczywiste. Strona pozwana wskazała, że prowadzony remont jednostki pozwolił dostosować instalację wodną do doprowadzenia do celi również ciepłej wody. Powód jednak wyraził w pozwie niezadowolenie, że przebywał w pozwanym zakładzie w czasie remontu. Z obu zarzutów powód wywodzi jednak swe roszczenia. Jednak nie zasługiwały one na uwzględnienie. Skoro Zakład Karny w K. nie miał obowiązku doprowadzenia ciepłej wody do cel, a ponadto budynki ZK K. są stare, to oczywistym jest, że po latach ich eksploatacji należy przeprowadzić remont, i jeśli to możliwe dokonać modernizacji, jak w przypadku ZK K. - doprowadzenia ciepłej wody. Obowiązujące przepisy nie nakładają na jednostkę obowiązku wyłączenia z użytkowania budynku, w którym jest remont. Powód nadto nie udowodnił, że wskutek remontu doznał on jakiegokolwiek krzywdy.

Strona pozwana wskazała, że stan cel w notatce służbowej. Fakt związany z wrażeniami estetycznymi powoda co do stanu cel pozostaje bez znaczenia, ponieważ nie można stwierdzić, że cele powinny mieć zawsze czyste i mieć świeże ściany, tym bardziej, że w Polsce, jak powszechnie wiadomo, niejednokrotnie sale szpitalne są wieloosobowe, na ścianach i sufitach odpadają tynki, farba jest brudna, zaś wspólne toalety na korytarzach obskurne. Strona pozwana zgodnie z regułą rozkładu ciężaru dowodu w sprawach dotyczących ochrony dóbr osobistych przedstawiła określone dowody, zatem rzeczą powoda było przedstawienie takich dowodów, które wykazałyby rację jego twierdzeń zawartych w pozwie i potwierdzających jego zeznania. Sąd zwraca uwagę, co wynik nawet z twierdzeń powoda, że w czasie jego pobytu był prowadzony remont. Świadczy to o podjęciu przez pozwaną jednostkę czynności zmierzających do zapewnienia dobrego i bardzo dobrego stanu cel. Zauważyć także należy, że z zeznań powoda wynika, że w celi miał zapewnione środki czystości. Skoro skarżył się na brud w celi, mógł ją posprzątać ze współosadzonymi. W zakresie

insektów, jak wynika z notatki służbowej i zeznań powoda, gdy insekty się pojawiły, zostały usunięte. Powód nie udowodnił, w jaki sposób w wyniku tego zdarzenia zostały naruszone jego dobra osobiste.

W odniesieniu do kwestii diety powoda, to z art.109 § 1 k.k.w. wynika, iż skazany przebywający w zakładzie karnym lub areszcie śledczym otrzymuje trzy razy dziennie napój i posiłki o odpowiedniej wartości odżywczej, w tym co najmniej jeden posiłek gorący, z uwzględnieniem rodzaju wykonywanej pracy i wieku skazanego, a w miarę możliwości także wymogów religijnych i kulturowych. Skazany, którego stan zdrowia tego wymaga, otrzymuje wyżywienie według wskazań lekarza. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie wyżywienia osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U. 2016, poz.302) doprecyzowuje te wymagania i normy. Powód nie wykazał ich naruszenia.

W ocenie Sądu pozwany swym zachowaniem wobec powoda nie naruszył żadnego dobra osobistego powoda i nie wyrządził mu szkody. Samo zaś osadzenie powoda w warunkach zakładu karnego w ramach kary pozbawienia wolności na podstawie orzeczenia sądu nie jest bezprawne. W związku z powyższym nie zaistniały okoliczności, które uzasadniałyby udzielenie powodowi ochrony, którą gwarantuje mu art. 23 i 24 k.c. oraz zasądzenie zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. W ocenie Sądu, powód nie wskazał na żadne konkretne okoliczności skutkujące naruszeniem jego dóbr osobistych i doznaniem krzywdy, a jego pozew stanowi w istocie niezadowolenie z określonych rozwiązań w Zakładzie Karnym w K.. W przeważającej części Sad uznał zeznania powoda za niewiarygodne, bowiem gdyby istotnie stwierdzał tak wiele naruszeń, jak wymienia w pozwie, składałby w tym zakresie odpowiednie skargi lub wnioski.

Bacząc na przeprowadzone dowody, Sąd uznał, że dobro osobiste powoda w postaci godności nie zostało przez stronę pozwaną w czasie pobytu powoda w ZK K. naruszone. Powód mimo, że szeroko opisywał nieprawidłowości w pozwie i piśmie przygotowawczym nie odniósł się do kwestii naruszenia jego godności oraz krzywdy związanej z tym naruszeniem. Nie wykazał ani związku przyczynowego i wpływu na zdrowie fizyczne i psychiczne.

Mając powyższe na względzie Sąd oddalił powództwo.

O kosztach orzeczono na podstawie art.98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzając je od powoda jako przegrywającego proces. Powód wytaczając powództwo niezależnie od tego, czy jest pozbawiony wolności, czy ma środki pieniężne, winien liczyć się z ewentualną przegraną, co skutkuje poniesieniem kosztów procesu na rzecz strony przeciwnej. Koszty procesu to koszty zastępstwa procesowego 3 600 zł. Okoliczność, że powód przebywa w zakładzie karnym nie jest wypadkiem z art.102 k.p.c.